

Professioneel Statuut

Preambule

iMMO beoogt een bijdrage te leveren aan de bescherming van de mensenrechten, in het bijzonder door het uitvoeren van onderzoeken van vermoede slachtoffers van marteling en inhumane behandeling en de overdracht van expertise daarover. Dit alles in het bijzonder in de context van een asielprocedure.

iMMO maakt hiertoe gebruik van professionals – in het bijzonder medici en psychologen – die beschikken over de vereiste kennis en deskundigheid en door middel van een arbeidsovereenkomst of op andere wijze aan het iMMO zijn verbonden. De relatie tussen het iMMO en deze professionals is gekenmerkt door duurzaamheid, gedeelde visie en wederzijds respect.

iMMO verricht zijn onderzoeken op basis van het Istanbul Protocol.

iMMO is een vertrouwensinstituut, waaraan uit de aard van de activiteiten hoge eisen van integriteit en vertrouwelijkheid moeten worden gesteld. In het iMMO wordt gevoelige informatie over personen gewisseld, waarvan openbaarheid of kennisname door derden schade voor het iMMO en voor betrokkenen kan veroorzaken. Het iMMO is voorts een instituut dat zich wil profileren op de kwaliteit van het af te geven professioneel oordeel.

In dit statuut worden de verantwoordelijkheden beschreven van de verschillende actoren en organen van iMMO met het oog op van een goed en onafhankelijk beroepsmatig handelen van de arts, psycholoog of ander zorgprofessional die werkzaam is voor iMMO.

1. Definities

<i>zorgprofessional</i>	:	de arts of psycholoog die op basis van een arbeidsovereenkomst, een dienstverleningsovereenkomst of anderszins aan iMMO verbonden is.
<i>betrokkene</i>	:	de persoon die aan iMMO heeft gevraagd een forensisch medische rapportage uit te brengen over ondergane marteling of inhumane behandeling en de medische en psychische gevolgen daarvan.
<i>iMMO</i>	:	de Stichting instituut voor Mensenrechten en Medisch Onderzoek statutair gevestigd te Amsterdam.
<i>bestuur</i>	:	het orgaan bedoeld in artikel 5 van de statuten van iMMO.
<i>directie</i>	:	het orgaan bedoeld in artikel 10 van de statuten van iMMO.
<i>Professionele Raad</i>	:	het orgaan bedoeld in artikel 11 van de statuten van iMMO.

2. Uitgangspunten

- *Wettelijk kader.* Bij het vaststellen van dit statuut is uitgegaan van de toepasselijkheid van de volgende wettelijke regelingen: de Wet beroepen individuele gezondheidszorg (BIG), de Wet op de geneeskundige behandelovereenkomst (WGBO), de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz), de Wet meldplicht datalekken, de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Vreemdelingenwet. Hiertoe behoren de inzage- correctie- en blokkeringsrechten zoals wettelijk vastgelegd en door iMMO geregeld.
- *Professionele autonomie.* De zorgprofessional ontleent zijn/haar verantwoordelijkheid aan het deskundigheidsgebied waarvoor hij/zij is opgeleid. Hij/zij dient professioneel autonoom te kunnen handelen. Dat betekent dat de zorgprofessional de vrijheid heeft om, zonder inmenging van derden, een betrokkene te onderzoeken en over zijn/haar medische en psychische toestand te rapporten. De zorgprofessional moet zich houden aan wettelijke kaders en professionele standaarden. Hij/zij heeft een eigen professionele niet-overdraagbare beroepsverantwoordelijkheid ten opzichte van de betrokkene.

Deze beroepsverantwoordelijkheid mag niet worden doorbroken door de relatie van de zorgprofessional met iMMO, met het bestuur of met de directie, ook al is er sprake van een gezagsverhouding tussen werkgever en werknemer. Andere actoren mogen wel een oordeel hebben over het onderzoek en de rapportage, maar zij mogen niet eisen dat de betrokken zorgprofessional handelt in strijd met zijn/haar professionele standaard. Professionele autonomie impliceert ook de plicht en de vaardigheid om verantwoording af te leggen voor het eigen professionele handelen.

- *Istanbul Protocol*: De zorgprofessional voert het medisch onderzoek van de betrokkenen en hun rapportages uit overeenkomstig de richtlijnen van het in 1999 door de Verenigde Naties goedgekeurde Manual on Effective Investigation and Documentation of Torture and other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, het Istanbul Protocol.

3. Reikwijdte

Dit statuut heeft betrekking op alle handelingen ten behoeve van betrokkenen die aan het iMMO hebben verzocht om het uitvoeren van een medisch onderzoek naar mogelijk door hen ondergane marteling of gewelddadige inhumane behandeling en daarover een forensisch-medisch rapport uit te brengen.

De werkzaamheden van de zorgprofessional beperken zich tot onderzoek en rapportage over dat onderzoek en tot advisering van betrokkenen of bij de asielprocedure betrokken personen of instanties.

4. Doelgroep

De doelgroep van iMMO omvat veel personen die in een zwakke sociale positie verkeren en die in het land van herkomst of bij de komst naar Nederland of in Nederland traumatische ervaringen of ervaring met seksueel of ernstig lichamelijk geweld hebben opgedaan.

5. Verplichtingen zorgprofessional

De zorgprofessional van iMMO:

- respecteert het recht van betrokkenen op privacy en vertrouwelijkheid
- betoont eerlijkheid en openheid in zijn/haar handelen jegens betrokkenen, collega's en andere aan zijn/haar werk gerelateerde personen
- verstrekt de betrokkene in een voor hem/haar begrijpelijke taal informatie over het onderzoek en vraagt voor aanvang toestemming voor dat onderzoek
- betreft zo nodig andere zorgprofessionals bij het onderzoek
- is bereid de beroepsethische aspecten van zijn/haar handelen onder collega's ter discussie te stellen
- streeft naar het verwerven en behouden van een hoog niveau van deskundigheid in zijn/haar beroepsuitoefening
- levert desgevraagd een bijdrage aan de selectie van de aanvragen om een forensisch medisch onderzoek door iMMO
- draagt zorg over de wettelijk vereiste BIG-registratie te beschikken
- houdt zich aan de aanwijzingen van bestuur en directie die betrekking hebben op een doeltreffende en doelmatige bedrijfsvoering van iMMO.

6. Multidisciplinair proces

Binnen iMMO vervult de zorgprofessional zijn/haar functie als onderdeel van een proces waarbij zorgprofessional en medewerkers uit verschillende disciplines samen een zo goed mogelijk eindproduct (de rapportage) tot stand brengen. Dat proces begint met de selectie van de aanvragen die wel of juist niet in behandeling worden genomen, het medische en/of psychologische onderzoek (waaronder het inwinnen van (o.a. medische) informatie over de gezondheidstoestand), de rapportage, de beoordeling van die rapportage door andere professionals ('georganiseerde professionele tegenspraak') en de controle of aan de juridische vereisten van een goede rapportage wordt voldaan. Een rapport gaat uiteindelijk na autorisatie door of namens de directie naar de aanvrager en de betrokkene.

De zorgprofessional draagt door regelmatig onderling overleg en deelname aan casusbesprekingen, door het periodiek volgen van bij- en nascholing, door het deelnemen aan intercollegiale toetsing en door het bijhouden van vakliteratuur zorg voor een hoge kwaliteit van het onderzoek en de rapportages. Hij levert zijn/haar bijdrage aan de selectie, inwerkprogramma's en begeleiding van nieuwe zorgprofessionals.

7. Eisen aan rapportage

Het onderzoek en het deskundigenrapport van de zorgprofessional wordt opgesteld met toepassing van de richtlijnen van het in punt 2 genoemde Istanbul Protocol. Het rapport voldoet tenminste aan de volgende acht basiseisen.

7.1 De eis van DESKUNDIGHEID

Deze eis houdt onder meer in dat de zorgprofessional zijn/haar uitspraken doet op grond van zijn/haar kennis van de actuele vigerende stand van de medische wetenschap en op grond van de in zijn/haar vakgebied algemeen aanvaarde inzichten en opvattingen, die relevant zijn in de context van de te beantwoorden vraagstelling. Eveneens houdt deze eis in dat hij geen uitspraken doet, die buiten zijn/haar vakgebied of anderszins buiten zijn/haar competentie vallen.

7.2 De eis van ZORGVULDIGHEID

Deze eis houdt onder meer in dat de zorgprofessional rekening houdt met de positie van de onderzochte – die niet altijd uit eigen beweging komt – en dat hij informatie van derden niet zonder medeweten van de onderzochte in zijn/haar beschouwingen betreft.

7.3 De eis van TOETSBAARHEID

Deze eis houdt in dat constatering aantoonbaar op feiten berusten, zodat een ander op basis daarvan tot dezelfde constatering kan komen ('repliceerbaarheid') dan wel die constatering kan verwerpen ('falsificeerbaarheid'). Om die reden vermeldt de zorgprofessional de bronnen, waarop zijn/haar conclusies berusten. Daaronder vallen ook eventueel geraadpleegde personen of gebruikte literatuur.

7.4 De eis van RELEVANTIE en ZUINIGHEID

De zorgprofessional geeft in zijn/haar rapport alleen aan wat relevant is voor het goed beantwoorden van de vragen. Hij geeft geen overbodige beschouwingen.

7.5 De eis van CONSISTENTIE

De gerapporteerde feiten, constatering en overwegingen moeten op een logische en inzichtelijke wijze voeren tot de conclusies, waarop de antwoorden gebaseerd zijn. Dit betekent onder meer dat de zorgprofessional geen relevante zaken weglaat of zijn/haar conclusies op onvolledige gegevens of onjuiste feiten of op veronderstellingen baseert.

7.6 De eis van BEGRIJPelijkheid

Onnodig medisch jargon en ingewikkeld taalgebruik moeten zoveel mogelijk worden vermeden of in voor de leek begrijpelijke taal worden uitgelegd, in het bijzonder bij het formuleren van overwegingen en conclusies en bij het beantwoorden van de vragen.

7.7 De eis van HET HANTEREN VAN EEN ALGEMEEN AANVAARDE ONDERZOEKSMETHODE.

Hiermee wordt het veld van de toepasbare onderzoeksmethoden afgebakend tot dat van de actuele reguliere geneeskunde.

7.8 De eis van ONBEVOORoordeeldheid.

Deze eis houdt in dat de zorgprofessional een open en onbevooroordeelde attitude heeft ten opzichte van verbale en non-verbale uitingen van de onderzochte over diens gezondheidstoestand, en ten opzichte van medisch-wetenschappelijke gegevens over de aard en het beloop van ziektebeelden of syndromen. Hij onderbouwt zijn/haar bevindingen met toetsbare redeneringen en verwijzingen.

8. Onafhankelijkheid zorgprofessional

De zorgprofessional zal in verband met een door hem/haar uit te voeren onderzoek op geen enkele wijze van personen of instanties buiten iMMO enige instructie, provisie, tegemoetkoming vergoeding of ander gunstbetoon, in welke vorm dan ook, aannemen of bedingen, dan wel enige aanbieding aanvaarden.

De zorgprofessional maakt uit eigen beweging bij de directie melding als er sprake zou kunnen zijn van een belangenconflict bij de uitvoering van een onderzoek.

De zorgprofessional zal na de uitbrenging van zijn/haar rapport tot het moment dat in een betreffende asielpcedure alle rechtsmiddelen zijn uitgeput en in ieder geval tot een jaar na de uitbrenging van dat rapport – anders dan vervolgcacties ten behoeve van het iMMO – geen activiteiten, onder welke benaming dan ook, ten behoeve van de onderzochte betrokkene verrichten en ook geen toezegging tot het verrichten van activiteiten na deze termijn doen of accepteren.

9. Geheimhouding

De zorgprofessional houdt in overeenstemming met de wettelijke regels geheim al hetgeen hem/haar ter kennis komt tijdens het onderzoek en de rapportage. Deze geheimhouding heeft betrekking op alle informatie waarvan hij/zij de vertrouwelijkheid moet begrijpen.

De zorgprofessional draagt zorg dat ter zake tot zijn/haar beschikking gekomen en komende bescheiden, in papieren, elektronische of andere vorm, niet door derden kunnen worden ingezien. Hij/zij draagt zorg voor een adequate vernietiging van deze bescheiden met inachtneming van de wettelijk voorgeschreven bewaringstermijnen.

De zorgprofessional maakt van deze informatie geen gebruik voor doeleinden uit hoofde van een andere functie dan die in het iMMO.

De in dit onderdeel genoemde verplichtingen tot geheimhouding blijven bestaan na beëindiging van een onderzoek dan wel andere werkzaamheden zoals bedoeld in statuut en eveneens na beëindiging van de arbeidsovereenkomst of andere werkrelatie met iMMO.

10. Overige aspecten van de relatie tot de betrokkene

De betrokkene en/of zijn/haar wettelijk vertegenwoordiger dient in alle gevallen schriftelijk toestemming voor het onderzoek te verlenen, ongeacht van wie de aanvraag tot het onderzoek afkomstig is. De toestemming impliceert de toestemming aan iMMO om de deskundigenrapportage uit te brengen, met inachtneming van het bepaalde in de volgende leden.

De betrokkene en/of zijn/haar wettelijk vertegenwoordiger kan de door het iMMO aangewezen zorgprofessional wraken om redenen die de aanvaarding van het onderzoek als objectieve professionele beoordeling in de weg staan, waaronder in ieder geval belangenverstremgeling, een te nauwe persoonlijke relatie, een niet gewenste verbondenheid met eerdere gevallen of een incompatibiliteit van personen. Deze wraking kan uiterlijk plaatsvinden binnen drie etmalen na het eerste gesprek van de betrokkene en/of zijn/haar wettelijk vertegenwoordiger en de zorgprofessional.

De zorgprofessional kan om dezelfde redenen als gelden voor wraking door de betrokkene en/of zijn/haar wettelijk vertegenwoordiger aan het iMMO verzoeken van het onderzoek te worden ontheven.

De rapportage van de rapporteur wordt als regel ter feitelijke correctie voorgelegd aan de betrokkene en/of zijn/haar wettelijk vertegenwoordiger en/of zijn/haar raadsman/raadsvrouw. De rapporteur vergewist zich ervan of de betrokkene gebruik wil maken van zijn/haar correctierecht en blokkeringsrecht. De betrokkene en zijn/haar wettelijk vertegenwoordiger of raadsman/raadsvrouw ontvangen in alle gevallen een afschrift van de door iMMO uitgebrachte deskundigenrapportage.

11. Taken van de directie

De directie draagt zorg voor:

- een deugdelijke organisatie van het onderzoeksproces, waaronder planning, informatievoorziening en het inschakelen van tolkdiensten.
- voldoende ondersteuning van het werk van de zorgprofessional
- de uitvoering samen met de zorgprofessional van een zorgvuldige selectie van de aanvragen voor het uitvoeren van forensisch medisch onderzoek
- het voor de aanvang van het onderzoek beschikbaar zijn/haar voor de zorgprofessional een kopie van het volledige dossier van de asielprocedure en de door de zorgprofessional te beantwoorden vraagstelling(en)

- het uitnodigen van de betrokkene voor het onderzoek en, zo nodig, de aanwezigheid van een tolk
- de beschikbaarheid van een goed uitgeruste medische onderzoeksruimte in een voor betrokkenen veilige en rustige omgeving
- het maken van afspraken met de zorgprofessional over de einddatum van de rapportage
- voor de peer review van de concept-rapportage door ten minste één andere zorgprofessional en als regel door de juridisch medewerker van iMMO
- de aanbidding van de rapportage, die de instemming heeft van zowel de zorgprofessional als geautoriseerd is door of namens de directie, aan de betrokken derden
- de ontwikkeling en realisering in overleg met de zorgprofessional van een programma voor deskundigheidsbevordering.

Als de zorgprofessional voor of tijdens het onderzoek constateert dat er nog medische informatie ontbreekt, dan vraagt hij/zij die informatie zelf op bij de medische instanties of vraagt de directie of andere iMMO stafleden dit te doen.

12. Verschil van inzicht

Indien een zorgprofessional het oneens is met handelen door de directie of het bestuur betreffende zijn/haar professionele werkzaamheden of indien een zorgprofessional meent dat het bestuur, de directie of andere medewerkers van iMMO op onjuiste of ongeoorloofde manier invloed uitoefent op de uitvoering van een forensisch medisch onderzoek of de rapportage daarover, stelt de zorgprofessional dat aan de orde in een gesprek met de betreffende persoon of het betreffende orgaan van iMMO.

Als dat gesprek niet tot een voor de zorgprofessional bevredigende uitkomst leidt, legt de zorgprofessional het verschil van inzicht voor aan de Professionele Raad door middel van een brief of email aan de voorzitter van die commissie. De Professionele Raad onderzoekt de zaak met inachtneming van het Reglement Professionele Raad en formuleert een schriftelijk advies over het verschil van inzicht. De Professionele Raad zendt een afschrift van dat advies aan de betreffende zorgprofessional en aan het bestuur van iMMO.

12. Wijziging Professioneel Statuut

Het Professioneel Statuut wordt vastgesteld en gewijzigd door het bestuur, op voorstel van de Professionele Raad of uit eigen beweging van het bestuur nadat het de Professionele Raad in de gelegenheid heeft gesteld zich over de voorgenomen wijziging uit te spreken.

Aldus vastgesteld door het bestuur op 19 december 2018.